

DE *STER*.

Half-Maandelijksch Tijdschrift van de Heiligen
der laatste Dagen.

(OPGERICHT IN 1896.)

Wanneer gij deze dingen zult ontvangen zou ik u willen vermanen dat gij God den eeuwigen Vader in den naam van Christus zoudet vragen of deze dingen niet waarachtig zijn; en indien gij met een oprecht hart vraagt, met een oprecht voornemen, en geloof hebt in Christus, zoo zal hij de waarheid er van aan u bekend maken door de kracht des Heiligen Geestes.

MORONI 10 : 4 (HET BOEK VAN MORMON).

No. 8.

15 April 1905.

10de Jaargang.

EEN BOODSCHAP VAN DEN HEERE.

DOOR RICHARD SMYTHE, in de *Juvenile Instructor*.

Lang geleden, in het jaar 1862, ontving de schrijver een zeer overtuigende getuigenis van de waarheid des Evangelies van Jezus Christus, gelijk de Ouderlingen van wat door velen de „Mormoonsche” Kerk genoemd wordt, het prediken. Deze getuigenis was zoo door en door overtuigend, dat hij haar waard acht in het openbaar bekend gemaakt te worden, daar er heden nog enkele getrouwe Heiligen der Laatste Dagen in Salt Lake City zijn, die stellig van de waarheid van dit verslag kunnen getuigen.

Ik was als reizend Ouderling werkzaam in de Liverpoolsche Conferentie in Engeland toen ik eene roeping ontving om naar het Eiland Man te gaan, een klein maar toch prachtig eiland in de Iersche Zee, tusschen Engeland en Ierland. De familie van wijlen President George Q. Cannon (die toentertijd president van de Europeesche Zending was) woonde op het eiland, en toen hij mij onderrichtte daarheen te gaan, gaf hij zijn brandend verlangen te kennen, enkele goede vertakkingen van de Kerk op het eiland opgericht te zien. Toen enkelen van de broederen, die op het kantoor waren, tot zich roepende, legden zij hunne handen op mijn hoofd en zegenden mij en zetten mij ter zijde voor de zending.

Mijne werkzaamheden in de Liverpoolsche Conferentie waren heel aangenaam geweest, in het bijzonder daar de Heere ze gezegend had zoodat er wat merkbaar goeds uit voortgekomen was. Maar nu stak ik naar het Eiland Man over, en toen pas begreep ik dat mij een moeilijk arbeidsveld aangewezen was.

Er was een vertakking van de Kerk geweest in Douglas, de grootste

stad op het eiland, die eenigen tijd vóór mijn bezoek opgebroken was. Enkelen der leden waren naar Amerika verhuisd, en enkelen waren afgefallen, en ik vreesde dat het moeilijker zijn zou het Evangelie aan het volk voor te stellen en te prediken dan wanneer er nooit een vertakking geweest ware; maar de gevolgen bewezen dat ik mij hierin vergist had.

Ik herinner mij goed den eersten Sabbat dien ik op het eiland doorbracht. Een goedgehartige juffrouw die bekend geweest was met enkelen van de verhuisde Heiligen, had mij een plaatsje gegeven om in te logeeren, en toen ik te bed lag, met mijn oogen open om den Sabbatmorgen te begroeten, vroeg ik mijzelf af: „Wat zal ik vandaag doen? Zal ik naar de kaai gaan en tot het volk prediken, of zal ik langs de huizen gaan en tractaten uitreiken? Of zal ik Douglas Head (een heuvel vanwaar men over de Baai van Douglas zien kan) beklimmen en mijnen Hemelschen Vader bidden mij in mijne werkzaamheden tot gids te zijn. O, moge de Heere het licht van Zijnen Geest op mijn pad laten schijnen!”

Toen was het juist dat ik een zeer overtuigend getuigenis van de waarheid des Evangelies kreeg, want ik hoorde zeer duidelijk een stem die mij onderrichtte wat ik doen moest. De stem riep mij op helderen, krachtigen toon toe, mij bij mijn naam noemende, en zeide: „Sta op, en ga naar Cronk Na Mona, en vertel een' jongen man daar, dat wat hij gedaan heeft niet behagelijk geweest is voor het aangezicht des Heeren, en dat gij gezag hebt om hem te doopen tot vergeving der zonden.”

Als ik zeggen zou dat ik verbaasd was deze woorden helder en duidelijk te hooren spreken, zou dit mijne gevoelens maar zwakjes beschrijven. Ik vroeg mijzelf af: „Ben ik bedrogen? Is dit misleiding? Wat beteekent 't? Is 't 'n booze geest die met mij spot?”

Maar toen stelden de kalme, vredige invloed dien ik met de woorden gepaard voelde gaan, en het feit dat het geluid van die stem geleek op het geluid en den toon van die van President George Q. Cannon, mij gerust, en ik kon duidelijk verstaan dat ik stellig de bron van de mij gegeven onderrichting bewijzen kon door te onderzoeken of er een plaats was op het eiland, Cronk Na Mona genaamd, en ik besloot dadelijk te gehoorzamen.

Ik stond op en maakte mij gereed om naar beneden te gaan naar de keuken, die in het benedengedeelte van het gebouw was. De goedgehartige huisjuffrouw noodigde mij aan het ontbijt en op mijn verlangende vraag: „Is er 'n plaats op het eiland, Cronk Na Mona genaamd?” werd mij medegedeeld door mijn gastvrouw dat zij geloofde dat er een plaats was met dien naam ver het land in, ergens in de buurt van Douglas Head. Ik gevoelde dat het mijn plicht was de plek te zoeken en er dadelijk heen te gaan.

Ik moest menschen die ik op straat tegen kwam vragen, en ik werd een mijl of vier, vijf van Douglas geweest. Daar de buitenwegen

tamelijk verlaten waren, besloot ik ten laatste aan een van de buitenwoningen te vragen naar de door mij gezochte plaats.

Ik klopte aan op de deur van een net, geriefelijk-uitziend huis, toen een jonge vrouw de deur opende. „Wil u mij asjebliëft zeggen hoe ver ik van Cronk Na Mona ben?” vroeg ik.

De jonge vrouw antwoordde: „Dit is Cronk Na Mona, meneer, kom binnen asjebliëft, deze plek wordt zoo genoemd.”

Ik trad binnen, en toen mij gevraagd werd: „Wien zoekt u, meneer?” kon ik slechts antwoorden: „Ik ben 'n zendeling-Ouderling van de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.”

Er was een jonge man in het huis en een meer bejaard man, de laatste klaarblijkelijk de heer des huizes. Toen mijn oogen op den jongen man rustten, gevoelde ik met zekerheid dat hij de persoon was aan wien ik mijn boodschap moest doen. Hij sprak mij toe, zeggende: „O, ge zijt een van wederdoopers.”

Ik deelde hem mee dat doopen door onderdompeling één van de eerste beginselen van het Evangelie was en herinnerde hem er aan dat de Zaligmaker gedoopt was in het water van de rivier de Jordaan, welke heilige verordening erkend werd door den Eeuwigen Vader, wiens stem gehoord werd, uit den hemel klinkende en zeggende: „Deze is mijn Zoon, mijn Geliefde, in denwelken Ik mijn welbehagen heb!” Matt. 3 : 17.

Mijne woorden lokten op eens een heel levendige bespreking uit. Mijn vriend betoogde dat de doop niet noodzakelijk was tot zaligheid. Ik kon duidelijk zien dat de bejaarde heer en de jonge vrouw, zijn dochter (de laatste druk bezig met het klaarmaken van het middagmaal) zeer veel belang stelden in ons gesprek. Toen het middagmaal gereed was, werd ik uitgenoodigd om mee te eten, en men deed mij het verzoek, een zegen te vragen over de toebereide spijszen. Na den maaltijd werd ons gesprek hervat en om en bij een uur voortgezet; de jonge man verdedigde rechtvaardigmaking door geloof alleenlijk. Ten laatste stond mijn vriend op om naar huis te gaan. Ik achtte het tijd om naar Douglas terug te keeren. Dus ging ik met hem opstappen. Toen dacht ik aan de boodschap die ik voor hem had, en toen wij op het punt stonden dat wij gingen scheiden, zei ik: „Mijn vriend ik heb een boodschap voor u”, en hem in de oogen kijkende, ging ik verder: „Dit is mijn boodschap: Wat u gedaan hebt is niet behagelijk geweest voor het aangezicht des Heeren, maar ik heb gezag om u te doopen tot vergeving uwer zonden”.

Ik was inderdaad verbaasd de uitwerking te zien van mijne woorden, of liever moest ik zeggen van het woord des Heeren, hetwelk ik hem meegedeeld had.

„Wat”, zeide hij, „wie heeft u dat verteld? U verrast mij, ik heb u er nooit iets van verteld”.

„Waarvan?” zei ik.

„Van wat ik gedaan heb”, antwoordde hij.

„Wat hebt ge gedaan?”

„O, het is 'n heel geheim van mij geweest, maar nu zal ik 't u vertellen. Eenigen tijd geleden werd ik zeer getroffen door het lezen van des Heilands doop, en ik gevoelde dat het noodzakelijk voor mij was gedoopt te worden door onderdompeling, dus ging ik naar de zee, en na gebed en de noodige toebereidselen, doopte ik mijzelf, maar ik vond dat het niet de uitwerking op mij had die 'k ten volle verwacht had.”

„O,” zei ik, „nu zie ik waarom de boodschap die ik aan u afgeleverd heb noodig was.”

Toen erkende hij dat hij overtuigd was. „Ja,” zei hij, „ik ben voldaan, dat ik mijzelf onderwerpen moet om gedoopt te worden. Wil u zoo vriendelijk zijn mij Woensdag te ontmoeten en ik zal u dankbaar zijn als ik met u mee kan gaan naar de zee en gedoopt worden”.

Ik legde hem toen het beginsel van bekeering uit. Hij deelde mij mede dat hij eenigen tijd lang een zorgvuldig leven geleid had, en ik was overtuigd dat hij geschikt was om gedoopt te worden.

Den volgende Woensdagavond hield hij woord. Hij ontmoette mij gelijk wij afgesproken hadden, en het deed mij inderdaad genoeg te zien dat hij vergezeld was van de jongedochter, zijn vriendin, die ons Zondagsmaal bereid had. Zij had een vriendin bij zich om haar bij te staan bij de heilige verordening. Na het gewone voorbereidend werk van bidden en aanmaning tot getrouwheid, stapten wij het water in en ik doopte hem en eveneens zijne gezellin, en toen, voordat wij het zee-strand verlieten, bevestigde ik hen tot leden van de Kerk.

Dit waren de eerste vruchten van mijn zendelingswerk, en ik gevoelde mij inderdaad dankbaar voor den zegen en de leiding van mijn Hemelschen Vader, die mij mijnen weg opende door mij een helper en gezel te schenken.

Na eenige weken verordeneerde ik hem tot het Ouderlingsambt en wij werden door den Eeuwigen Vader gezegend, dat wij kans kregen een fatsoenlijke vergaderzaal te huren in een goede buurt in Douglas, en eindelijk een heel aantal oprechte, boetvaardige zaligheidzoekers te doopen. Wij werden in staat gesteld, een goede vertakking in Douglas te organiseeren, en korten tijd daarna nog een in Peel aan de westzijde van het eiland.

Ik zal nu den naam van den jongen man opgeven. Het was Henry Moore. De naam van zijn gezellin was Christian Cannel. Zuster Cannel werd kort daarna de echtgenoot van Broeder Moore, en beiden trokken naar Zion en werden wèlbekende en geachte inwoners van de Vijftiende Wijk van Salt Lake City; en ik kan er bij voegen, hij verhaalde herhaaldelijk de wijze waarop hij aan de Kerk kwam, door zijne getuigenis te geven van de waarheid des Evangelies van Jezus Christus.

Broeder Henry Moore en Zuster Moore zijn reeds lang ingegaan in de vreugde des eeuwigen levens, een tamelijk groote familie achterlatende. Zij waren trouw en geloovig tot aan het einde.

JOSEPH SMITH ALS NATUURKUNDIGE.

Door Dr. John A. Widtsoe, directeur van het Landbouwkundig
Proefstation te Logan, Utah.

(Uit de *Improvement Era*.)

(*Vervolg van bladzijde 104.*)

Als de evolutie-wet niet van zoo groote waarde ware bij het verstaan van natuurverschijnselen, kon het ternauwernood verwacht worden dat de roeping van Joseph Smith eenige verwijzing er naar noodzakelijk zou maken. Buitendien verlieden er ruim vijftien jaren na het martelaarschap van Joseph en Hyrum Smith eer de wetenschappelijke wereld de stelling begreep. Eén van de hoofdleerstellingen van de Kerk gelijkt zooveel op den geest van de wet van algemeene groei, dat men gedwongen wordt te gelooven dat de groote waarheid, die deze leerstelling bevat, de door de evolutie-wet voorafgeschaduwde waarheid is.

De leer van God, gelijk Joseph Smith die geleerd heeft, is de edelste die het menschelijk gemoed zich denken kan. Geen godsdienst schrijft aan God volmaakter eigenschappen toe dan de Heiligen der Laatste Dagen doen. Toch zegt de Kerk dat God niet altijd geweest is wat hij heden is. Door tallooze eeuwen heen is hij dichter de volmaking genaderd, en thans, ofschoon hij vergeleken bij het menschedom alwetend en almachtig is, progresseert hij nog steeds. Van het begin van God hebben wij geen verslag, behoudens dat hij tot zijn knecht Abraham zeide: „Ik kwam neder in den beginne te midden van al de intelligenties, die gij gezien hebt.” *)

Zooals Joseph Smith in Mei 1833 vertelde, zeide de Apostel Johannes van God, Jezus Christus: „En ik, Johannes, zag dat hij in het eerst niet uit de volheid ontving, maar van genade tot genade voortging, totdat hij eene volheid ontving; aldus werd hij de Zoon Gods genoemd, omdat hij in het eerst niet uit de volheid ontving.” †)

Ook de mensch moet zich ontwikkelen totdat hij, vergeleken bij zijn tegenwoordigen toestand, een God wordt. Bij voorbeeld, sprekende van de zaligheid welke allen die een stipt leven leiden kunnen verkrijgen, zegt de Profeet: „Want zaligheid bestaat uit de heerlijkheid, het gezag, de majesteit, macht en heerschappij welke Jehova bezit”; §) en op een andere plaats: „Dan zullen zij Goden zijn, omdat zij geen einde hebben; daarom zullen zij van eeuwigheid tot eeuwigheid zijn, omdat zij voortduren; dan zullen zij boven allen zijn, omdat alle dingen

*) *Boek van Abraham*, 3 : 21.

†) *Leer en Verbonden*, 93 : 12—14.

§) *T. a. p. Lezingen over Geloof*, 7 : 8.

hun onderworpen zijn. Dan zullen zij Goden zijn, omdat zij alle macht hebben". *)

Dat dit geen plotselinge verhooging is, maar een geleidelijke groei, blijkt uit vele der geschriften van Joseph Smith, waarvan wij de volgende aanhalen: „Hij die licht ontvangt en in God blijft, ontvangt meer licht, en dat licht wordt steeds helderder tot den vollen dag toe." †) „Want zoo gij mijne geboden bewaart, zult gij uit zijne volheid ontvangen, en in mij verheerlijkt worden gelijk ik in den Vader verheerlijkt ben; daarom zeg ik tot u, gij zult genade voor genade ontvangen". §)

In onderscheidene redevoeringen weidde Joseph Smith uit over het algemeene beginsel van vooruitgang, maar slechts weinige zijn ons bewaard gebleven. In een in April 1844 gehouden redevoering komen de volgende volzinnen voor: „God zelf was eenmaal zooals wij nu zijn, en is een verheven Mensch, en zit ten troon in gindsche hemelen. Gij moet leeren zelf Goden te zijn, en koningen en priesters Gode te zijn, evenals alle Goden vóór u gedaan hebben; namelijk, door van ééne kleine graad tot eene andere voort te gaan, en van eene kleine hoedanigheid tot eene grootere, van genade tot genade, van verhooging tot verhooging". §§)

De pas genoemde aanhalingen toonen voldoende aan, dat Joseph Smith, met betrekking tot den mensch, eene evolutie-leer leerde, die in grootscheit en omvang de buitensporigste bespiegelingen van de wetenschappelijke evolutionisten overtreft. Toch leert Joseph Smith zijne leer als eene eeuwige waarheid, hem door God geleerd. Er kan geen twijfel bestaan dat de waarheid achter Spencer's evolutie-wet, en de door den „Mormoonschen" profeet geleerde leer dezelfde zijn. Het groote wonder is dat Joseph Smith, die de filosofieën der menschen niet kende, de wetenschappelijke wereld dertig of meer jaren vooruitliep met het bekendmaken der voornaamste grondwet van het heelal.

Het is waar, dat Joseph Smith zijne wet niet uitbreidde tot de lagere dieren; maar men moet bedenken dat zijne zending op aarde was, een verlossingsstelsel voor menschen te leeren. Toch is het interessant om waar te nemen dat hij leerde dat menschen en dieren een geestelijk bestaan hadden voordat zij op aarde geplaatst werden. „Want ik, de Heere God, schiep alle dingen, waarvan ik gesproken heb, geestelijk, alvorens zij natuurlijk op den aardbodem waren. En uit het aardrijk deed ik, de Heere God, alle geboomte, begeerlijk voor het gezicht des menschen, spruiten; en de mensch kon het aanschouwen. En het werd eveneens tot eene levende ziel. Want het was geestelijk

*) *Leer en Verbonden*, 132 : 20.

†) *T. a. p.*, 50 : 24.

§) *T. a. p.*, 93 : 26.

§§) *Contributor*, vol. 4. pp. 254 en 255.

ten dage als ik het schiep; want het verblijft in de sfeer waarin ik, God, het schiep". *)

Wanneer dieren en planten, evenals de menschen, geestelijk geschapen werden, kan het geen ijdele bespiegeling zijn dat de lagere levensvormen vooruitgaan zullen, in hunne respectievelijke velden, gelijk de mensch in het zijne. Echter moet eene opgave in bovenstaande aanhaling niet over het hoofd gezien worden: „Het verblijft in de sfeer waarin ik, God, het schiep”. Dit sluit iedere gedachte uit, dat een plant door eindeloze ontwikkeling een dier worden kan, of dat een exemplaar van de lagere afdelingen in het dierenrijk een hooger dier, of een mensch, worden kan. Is dit niet de plaats waar, misschien, de evolutie der wetenschap gefaald heeft? Alle dingen gaan vooruit, maar elke scheppingsorde in haar eigen sfeer. Er bestaat geen springen van orde tot orde. De grenzen van deze orden moeten nog gevonden worden.

Aan Spencer's geloof dat het eene evolutie-tijdperk het andere opvolgt, †) wordt men krachtig herinnerd bij het aanschouwen van de leer van Joseph Smith, dat de mensch en andere dingen eerst een geestelijk bestaan hadden, thans een aardsch leven hebben en daarna een hooger bestaan na den dood zullen hebben. Is de overeenkomst niet sterk — en kan het niet zijn dat ook hier de „Mormoonsche” profeet den geloerden wijsgeer den juisten weg had kunnen toonen?

Eindelijk moet er nog een wenk aan de hand gedaan worden. Spencer komt, na een lange en ingewikkelde bewijsvoering, tot de conclusie (of bewijst gelijk hij gelooft) dat de groote evolutiewet een noodzakelijkheid is die uit de krachtvoortduring-wet voortvloeit. In het tweede opstel van deze reeks werd het wetenschappelijk bewijs der krachtvoortduring vereenzelvigd met de werkingen van den Heiligen Geest, gelijk door Joseph Smith beweerd werd. Deze Geest is achter alle natuurverschijnselen; door denzelfden als een medium, werkt God Zijnen wil met de dingen van het heelal, en stelt den mensch in staat zich voort te bewegen tot eeuwige zaligheid, vooruitgang te maken en een God te worden; iedere wet is noodwendig een resultaat van de werkingen van dezen Geest. Hier, wederom, liep de „Mormoonsche” profeet de wetenschappelijke wereld vooruit; en zijne begrippen zijn eenvoudiger en meer direkt dan die welke uitgevonden zijn door waarheidzoekers, die van zichzelf en hunne eigene krachten afhingen.

Wonderbaar is dit inzicht van den stichter van het „Mormonisme”. Waar leerde hij in zijn korte leven, te midden van zulk een lijden en vervolging als maar weinig menschen gekend hebben, de groote verborgenheden van het heelal!

(Wordt vervolgd.)

*) *Boek van Mozes*, 3 : 5 en 9. Zie ook *Leer en Verbonden*, 29 : 31, 32.

†) *First Principles*, p. 550.

WIE WIL, WORDT ZALIG.

Uit MILTON's *Verloren Paradijs*.

(Vertaald door J. J. L. TEN KATE.)

De Schepper sprak: „Mijn Zoon! mijn Welbehagen! Gij, Mijn Woord, mijn Wijsheid! al wat ge uitspraak, hebt ge uit Mij Gesproken! Gij vertolkt mijn innigste gedachte, Mijn wil van eeuwigheid. Het menschelijk geslachte, Gaat niet onredbaar, niet geheel verloren. Neen! Wie wil, wordt zalig. Toch, niet door *zijn* wil alleen, Maar door *mijn* heilgenâ, die 'k willig hem zal schenken. 'k Zal zijn verdorde ziel met nieuwe krachten drenken, 'k Zal zijn vermogens, door onmatige begeert' Verslaafd, verwaarloosd, door de zonde weggeteerd, Nog eens vernieuwen. Hij zal, door mijn mogendheden Omhoog gericht, nog eens zijn vijand tegentreden Op effen grond. Maar nú geruggesteund door Mij, Opdat zijn broosheid hem altijd voor oogen zij In zijn gevallen staat; opdat hij dankbaar leve En Mij voor zijn behoud, en Mij-slechts, de eere geve! 'k Wil ze allen roepen, 'k zal hen smeeken, eindeloos: „Wordt met uw God verzoend!” Ik zal den nacht des doods Bestralen met Mijn Licht in hun verwarde zinnen; Ik wil hun steenen hart vermurwen en herwinnen, Of 't biddend, boetend, mij gehoorzame als den Heer! En wie daar bidt en boët, gehoorzaam als weleer, Zij 't ook bij aanvang, mits oprecht, wordt niet verstooten: Hem blijft mijn oog, mijn oor, mijn harte nooit gesloten! Ik geef 't Geweten hun tot een inwendig Licht, Een gids, een scheidsman, die in Mijne plaatse richt: Als zij hem hooren, zal de goddelijke waarheid Hun ziel bestralen met een altijd heller klaarheid, Tot zij, volstandig tot den einde toe, de Poort Des Hemels binnengaan. Maar die mijn stemme hoort En *niet* gehoorzaamt, doende al wat zijn hart geluste, Mijn dag versmadend, zal niet ingaan tot mijn Ruste! Verstokter steeds wordt hij, die zich verstokken zal, Steeds blinder, die zich-zelf verblind heeft, en zijn val Zal des te dieper zijn! Die met bedachten rade Mij vlieden, zij-alleen, staan buiten mijn Genade!

DE STER.

Nederlandsch Orgaan van de Heiligen der laatste Dagen.

REINHEID.

*Weet gij niet, dat ulieder lichaam
een tempel is van den Heiligen Geest?*

1 Cor. 6 : 19.

Bij de opening van de overdekte zwem- en badinrichting, onlangs te dezer stede geschied, werd door den burgemeester een toespraak gehouden, die treffend duidelijk deed uitkomen hoe weinig aandacht er over het algemeen besteed wordt aan lichamelijke reinheid. We ontleenen het volgende beknopte verslag aan de *Nieuwe Rotterdamse Courant*:

De heer 's Jacob dankte voor de eer van de uitnoodiging om hier tegenwoordig te zijn en het sein tot de opening te geven, omdat hij daardoor in staat is te doen blijken hoezeer hij van den aanvang af de pogingen gewaardeerd heeft van eenige burgers in ons midden, om een inrichting als deze tot stand te brengen. Want, zooals de heer van den Bergh zoo juist gezegd heeft: deze onderneming heeft niet anders ten doel dan de belangen van anderen te behartigen. De hygiëne komt hierbij vooraan, want een gezonde geest kan slechts wonen in een gezond lichaam. De gezondheid daarvan te behartigen is het voornaamste streven van deze zwemschool. Lichamelijke gezondheid door lichamelijke reinheid. Ons Nederlandsche volk heeft de reputatie van zindelijkheid. Maar die uit zich op bijzondere wijze door het ploeteren met water bijna overal elders voor dan voor het lichaam. Uit het verslag van de drinkwaterleiding had de burgemeester daarvan weer een treffend bewijs geput. Hoewel Rotterdam over de 370,000 zielen telt, zijn hier slechts 2300 badkuipen aangegeven in particuliere huizen. En niettegenstaande de groote uitbreiding onzer stad, is het aantal geleidingen voor badkuipen in 1904 slechts met 116 toegenomen, terwijl het aantal andere inrichtingen, waarvoor drinkwater gebruikt wordt, 26,000 bedraagt. Inderdaad een merkwaardig blijk van hoe ontzettend gering in tal de inrichtingen voor reiniging hier nog zijn in particuliere woningen.

Wij meenen onzen lezers geen ondienst te doen wanneer wij aan dit onderwerp wat meer aandacht wijden. Lichamelijke gezondheid door lichamelijke reinheid, zoodat een gezonde geest in een gezond lichaam wonen kan, is van zoo groot gewicht, dat er niet te veel op gewezen kan worden. De woorden van Dr. S. Sr. Coronel, den bewerker van het boek, getiteld „Ons wonderschoone Huis”, zijn hieromtrent zoo toepasselijk, dat wij ze hier overnemen:

„Evenals behoorlijke reparatie tot instandhouding van een huis noodig is, zoo wordt daartoe ook strikte reinheid gevorderd. Gebruik brengt slijtage mede, en slijtage verwekt afval, dat verwijderd moet worden, zal het geen schade aan het goed onderhoud veroorzaken.

„Een huis, dat niet dagelijks gereinigd wordt, en waaruit de afval van het menschelijk en huiselijk bedrijf niet gedurig verwijderd wordt, levert eene bron van ziekte en wordt een broeinest van allerlei kwaad, van plantaardigen en dierlijken aard. Schimmels hoopen zich op aan de wanden, in kasten en kelder en onder de vloeren, spinnen weven hare webben in de hoeken der vertrekken, en ander ongedierte tiert er welig, knaagt en ondermijnt het huis, de vuile dampen stijgen uit de woonruinten, de glazen worden wankleurig en ondoorzichtbaar, de bepleistering en de dakbedekking zien er verweerd uit, en ieder schuwt ten laatste zulk een verblijf, als een oorzaak van ziekte en verderf. Zoo verlaten en aan zichzelf overgelaten, wordt het huis een ruïne gelijk, een schandvlek voor zijne omgeving.

„Juist hetzelfde heeft plaats met het levende Huis, dat wij bewonen, als wij verzuimen de noodige reinheid in acht te nemen.

„Ons Huis moet evengoed als het huis van steen in- en uitwendig gestadig gereinigd worden. Geen afval mag zich in zijne vertrekken, in zijne toestellen en gereedschappen ophoopen. Zoodra dit het geval wordt, ontwaren wij de gevolgen in ziekten en gebreken van allerlei aard.

„Voor de inwendige reinheid dient gezorgd te worden door den aanvoer van zuivere lucht, van zuiver voedsel, dóór den gestadigen en vrijen afvoer van bedorven lucht en van het onbruikbare der opgenomene en verwerkte voedingsmiddelen. Ophooping van bedorven lucht in den waschtoestel (de longen), van voedsel-afval in de vergaarbakken (endeldarm enz.) wordt gestraft met ziekte en belemmering in de noodige verrichtingen. Hoe die toestellen rein te houden, hebben wij reeds medegedeeld.

„Thaps wenschen wij meer bepaald stil te staan bij de reinheid van het uitwendige van ons Huis, van de bepleistering (de huid) en de dakbedekking (het hoofdhaar), van de glazen (de oogen), het voorhof (den mond) enz.

„Deze allen toch staan in onafscheidelijk verband tot de inwendige reinheid; want wordt deze verwaarloosd, dan lijdt het uiterlijk er door en, omgekeerd, wordt de uitwendige bedekking niet goed onderhouden, dan worden de inwendige toestellen aangetast en in hunne verrichtingen gestoord. Beiden toch worden door denzelfden Huismeester (het bloed) onderhouden, beiden ontvangen hetzelfde reparatie-materiaal, beiden worden uit dezelfde centraal-stations beheerd, beiden werken tot hetzelfde doel samen: de instandhouding en de schoonheid van ons Huis.

„De verrichting van de bepleistering en van de dakbedekking is een deel van den afval te verwijderen. Dit geschiedt door de millioenen poriën, die zij bevat, en wel in den vorm van waterdamp of vloeibaar water, zweet, smeer en koolzuurgas. Wee echter, als de luchtkanalen verstopt raken of geheel afgesloten worden. In het eerste geval ontstaan dan de verkoudheidsziekten van de huid, de spieren, de longen, de longvliezen, enz., die zoo gevaarlijk voor het behoud van ons Huis kunnen

worden, en het vaak in lichten gloed zetten door koortsen, waarbij de lichaamstemperatuur tot 40° en meer kan stijgen. Sluiten wij de poriën over het geheele lichaam door een vernis af, dan volgt binnen een korte poos de dood, even als wanneer men de lucht van onze woning ging afsluiten, door het geheel te omgeven met een ondoordringbaar oliedoek, of, zooals wel eens gebeurd is op schepen, waar bij storm de passagierskajuit met zeildoek was bedekt en de raampjes luchtdicht gesloten werden, de daarbinnen zijnden stikken. Onder zekere omstandigheden worden ook sommige riekende stoffen afgescheiden.

„De huid is ook een *ademhalingsorgaan*. Zij geeft koolzuur en waterdamp aan de lucht af en onttrekt daaraan zuurstof, zij haar werkzaamheid in verhouding tot de longen-ademing ook zeer gering. Is de kleinere poriën-ventilatie van de huid gestoord, dan treedt verhoogde werkzaamheid der longen op, die haar in ontsteking kan brengen. Ook treedt zulk een verhoogde werkzaamheid wel bij een ander inwendig orgaan op. De uitwendige bekleeding van ons lichaam staat, door voortzetting over de natuurlijke openingen des lichaams, met de bekleeding der inwendige organen, het slijmvlies, in rechtstreeksch verband. Wordt de werkzaamheid van de huid plotseling gestoord, zoo kan daardoor spierpijn (rheumatisme), long-, darm-, buikvlies-, of nierontsteking, belemmerde galafscheiding en tal van zenuwaandoeningen: kies-, aangezichts- en oorpijn, darm- en blaaskoliek, enz. teweeggebracht worden. Daarentegen kan verstopping der zweet- en smeerkliertjes, door gemis van reinheid, veelvuldige huiduitslagen en moeilijke ademhaling veroorzaken.

„Welnu, om al die gevaren te voorkomen en om het geheele Huis in verstand te bewaren, moet de bepleistering in goeden staat gehouden worden. Daartoe is in de eerste plaats *reinheid* noodig.

„Tot bevordering van deze reinheid moet voor alles gezorgd worden, dat de bepleistering van ons Huis niet noodeloos van buitenaf bezoedeld worde. Maar ook zonder dat dit geschiedt, wordt zij door de genoemde uitwasemingen en afscheidingen gestadig verontreinigd. De afscheidingen zetten zich aan de oppervlakte af, verdragen en gaan in ontbinding over, waardoor schimmelvorming en ongedierte ontstaan.

„Dit ziet men vooral bij jonge kinderen, met een levendige huidwerkzaamheid, en bij menschen, die groote lichaamsinspanning bij een hooge temperatuur ondergaan.

„Worden deze afvalstoffen niet tijdig verwijderd, dan ontstaan daardoor de afzietelijke huiduitslagen, welke bij kinderen als „berg” en „klieren” bekend staan en den voorgevel (het gelaat) en de dakbedekking meer het voorkomen geven van een mestvaalt dan van een kinder. kopje. De afschuwelijke reuk maakt het beeld nog volkomener.

„Hetzelfde afzietelijke voorkomen bieden de overige openingen van den voorgevel aan, als zij niet bij het nog weerlooze pand gestadig zuiver gehouden worden.

„Geen betere middelen om deze openingen en de uitwendige bepleistering rein te houden, zoowel van kleine als van groote panden dan zuiver water, goed toebereide zeep, een zindelijke handdoek, een zachte spons en niet te scherpe borstels en kammen.

„Zeker vertel ik daarmede niets nieuws, maar toch schijnt het niet overbodig er de aandacht op te vestigen, als men ziet hoe ongepast zoovele ouders en verpleegsters van deze reinigingsmiddelen gebruik maken, hoe onvoldoende zelfs meer ontwikkelden voor de reinheid, lenigheid, zachtheid en rekbaarheid van de huid zorgen,

„Zoo is 't bij voorbeeld de gewoonte van vele bakkers, om bij zuigelingen met een levendig roode en mollige huid die deelen van het lichaam, welke aan wrijving en sterke afscheidingen het meest onderhevig zijn, met olie of zalf te bestrijken of met poeders te bestrooien, waardoor natuurlijk de poriën der huid verstopt raken en de afscheidingen belemmerd worden zich te ontlasten. Dat deze deelen dan „brandig” worden is niet te verwonderen. Ook diezelfde bakkers meenen te kunnen volstaan met die lieve „dotjes” slechts tweemaal daags van de windselen te ontdoen, die doortrokken zijn met de scherpe uitscheidingen van darm en blaas, waardoor de huid geheel ontstoken raakt. Getrouw aan het spreekwoord: smeren en bepoederen, smeren en bepoederen zij er dag en nacht op los, totdat het wicht aan hare zorgen onttrokken wordt in een waarlijk walgelijken toestand.

„Een kind, dat nog geen meester is over zijne ontlastingen, moet meermalen daags met zuiver water en zeep over het gansche lichaam gereinigd worden, gelijk het moederdier hare jongen gedurig met haar speeksel belect en met hare tong reinigt.

„Doch vaak geschiedt dit reinigen zoo weinig, dat men aan waterrees bij sommige der verzorgsters zou gaan denken, waarbij bij anderen nog de overdreven vrees voor koud water komt. Een jong kind, meenen die verzorgsters, mag slechts met warm water gereinigd worden. Het gevolg daarvan is, dat het lichaam bij de geringste temperatuurswisseling koude vat. Deze gevoeligheid leidt nu tot verdere vertroeteling, door het kind in zware kleederen te hullen en stelt het op lateren leeftijd aan tal van ongemakken bloot.

„Wanneer men gezonde en welgevoede kinderen van jongsaf gewende, om dagelijks het geheele lichaam met matig koud water in aanraking te brengen, vooral het een zekeren tijd in een badje, langzaam afklimmende van 32°—20° C, te laten spartelen, dan zou men den grondslag leggen tot eene gehardheid van gestel, welke de vele wisselingen van ons klimaat zou kunnen trotseeren, en welke dat fijne net van huidzenuwen minder gevoelig zou maken voor de veelvuldige invloeden, die er gestadig op inwerken. Nu echter gelijkt ons lichaam wel op een galvanometer, die op den minsten invloed van buiten terug-

werkt, hetgeen dien ellendigen toestand onzer dagen teweegbrengt, dien men *nerveusiteit*, zenuwzwakte, noemt.

„Baden in de prille jeugd, zwemmen in de jonkheid, baden en zwemmen op den volwassen leeftijd, ziedaar de climax van reiniging en versterking onzes lichaams tot op hoogen leeftijd.

„Zuivere lucht door onze longen en zuiver water door keuken, eetzaal en provisiekamer (de maag, het dunne darmkanaal en de twaalfvingere darm) gespoeld en met zuiver water onze uitwendige bepleistering gedrenkt, ziedaar den cirkelgang van het goede onderhoud van ons Huis.

„Onze Huizen, zoo beweeglijk van aard, moeten de stormen des levens kunnen trotseeren, en niet als Neurenberger speelgoed dienen om slechts kinderen te vermaken en door hen gebroken te worden.

„Water, zeep en borstel zijn de wapenen voor onze reinigings- en schoonheidskuur. Zalven nog oliën, reukwerken nog toiletpoeders houden de huid lenig, schoon van kleur en frisch. Integendeel: hun langdurig gebruik kan schadelijk werken. Poudre de ris, blanketsels en pomades verstoppden de huidporiën en de uitloozingsbuisjes der smeerkliertjes. Deze zwellen daardoor en raken ontstoken. En de blanketsels, die vergiftige stoffen bevatten, maken de huid brokkelig en vergiftigen het bloed.

„Wie al deze kunstmiddeltjes gebruikt, heeft vroeger zeker zijn huid verwaarloosd, en moet nu tot straf dagelijks in den spiegel de gevolgen ervan aanschouwen en deze met angstwekkende zorg trachten te verbergen voor de blikken zijns buurmans. — Maar, ach! dat gelukt niet steeds, want als een plekje van zijn kunstkleursel ontbloomt wordt, dan kijkt er de fletse huid akelig doorheen. — Wie zich dagelijks met kunstmiddelen een schoon en jeugdig uiterlijk wil geven, doet hetzelfde als hij, die een verwaarloosd huis met den wtkwast een frisch voorkomen wil verschaffen.

„Niet het kunstmatig uiterlijk, maar de innerlijke veerkracht levert het bewijs voor de soliditeit van ons Huis, en die soliditeit wordt slechts verkregen door reinheid, werkzaamheid en matigheid.

„Niet alleen de natuurlijke bepleistering van ons Huis, maar ook de kunstmatige, onze kleederen moeten in deze reinheid deelen.

„Onze kleederen zijn eene beschuttende middenstof tusschen onze huid en de buitenwereld, en daardoor nemen zij al het vuil van beide kanten in zich op. Daarom moeten zij te behoortijker tijd, naar gelang van de leefwijze en werkzaamheden van den drager, gewisseld en gereinigd worden, en niet alleen de onder-, maar ook de bovenkleederen, hetwelk ten opzichte van de laatste niet altijd voldoende geschiedt. In den regel vergenoegt men zich met dezen te laten uitborstelen en uitslaan. Maar daarmee verwijderd men slechts het los aanhangend vuil. Wollen overkleederen behooren minstens eenmaal 'sjaars uit-

gestoomd te worden en moeten steeds na het gebruik gelucht, doch niet terstond na het afleggen in gesloten klerkasten opeengepakt gehangen worden. Men vergete niet, dat wollen kleederen gereedelijk smetstoffen opnemen en deze op de dragers en op anderen kunnen overbrengen. Men bezoeke daarom geen lijders aan besmettelijke ziekten met zulke kleeren en hange hen daarna terstond in eene kast, maar late hen goed uitluchten en zoo mogelijk berooken.

„Het zijn niet de fraaie, maar de zindelijke kleeren, die ons Huis sieren en zijn bewoner in achtung doen rijzen. Huizen, die zich uiterlijk door zindelijkheid onderscheiden, geven een goeden dunk van hunne bewoners. Zij geven te kennen, dat ook daarbinnen netheid en orde heerschen. Zij geven aan de streek een behaaglijk, welvarend voorkomen. Zoo ook met onze levende Huizen. In een gezelschap van zindelijke menschen verkeert men gaarne, al zijn zij in stand niet gelijk aan den onzen.

„Reinheid, heeft een wijsgeer gezegd, leidt tot God. Dat wisten de oude volken reeds. Vandaar, dat de gewijde oorkonden op tal van plaatsen wijzen op de gewichtige beteekenis van de reinheid voor 's menschen bestaan, op het innig verband tusschen reinheid en zedelijkheid. Wij behoeven slechts aan de zoo belangrijke reinigingsvoorschriften, in Leviticus gegeven, te herinneren. Wij zien daar, hoe het begrip van volksgezondheid geheel door het inachtnemen van reinheid wordt bepaald. Tot in de minste bijzonderheden worden daar de voorschriften uiteengezet tot behoud der gezondheid van het individu en tot herstel van ziekte, door het inachtnemen van de stiptste reinheid van woning, lijf en kleederen. En de reinheid stond bij de Israëlieten zoo hoog aangeschreven, dat de onreine met goddelijke straffen werd bedreigd en uit het volk en het leger werd verwijderd. De reinheid van de huid moest gelijken tred houden met die der ingewanden. Vandaar de onderscheiding van rein en onrein, d. i. ziektenverwekkend, voedsel.

„Een mensch en een volk, die de reinheid niet inachtnemen, worden veracht en ten prooi aan ziekten en ellende.

„Reinheid is een weelde voor ieder bereikbaar; zij is van alle weelde de meest geoorloofde. Zij is de noodzakelijkste, maar tevens de billijkst te verkrijgen levensbehoefte en daarom in eigenlijken zin geen weelde te noemen. De vorst en de bedelaar hebben er evenzeer behoefte aan; beiden kunnen haar gelijkelijk bevredigen. Reinheid is de eenige weelde van hen, die geen andere kennen of deelachtig kunnen worden. Zonder reinheid boezemt zelfs vorstelijke weelde afkeer in.”

EEN WONDERLIJKE BRIEF.

EEN VERTELLING.

(Overgenomen.)

Op zekeren achtermiddag, kort na Nieuwjaar, trad de brievenbesteller van het hulppostkantoor in de Grandstraat te New-York het bureau van zijnen chef binnen. De heer Pitton, de directeur, een braaf en algemeen geacht man, zat, geheel in zijn werk verdiept, aan zijne schrijftafel. Hij had het druk, want met zulke feestdagen, zooals men ze thans achter den rug had, komt er wat kijken in een groote stad als New-York. Wel is er zoowat om de tien straten een hulppostkantoor met flinke bekwame beambten, maar de bevolking neemt zoo snel toe, dat het getal dier beambten bijna nooit toereikend is. Zoo was dan de heer Pitton, over zijn werk gebogen, zeker weinig gestemd om praatjes te maken, toen de brievenbesteller binnentrad en hem eerbiedig groette.

„Wel Vikars, wat is er?” vroeg hij al voortschrijvend.

„Ik heb hier een wonderlijken brief, mijnheer de directeur, dien ik niet weet te bestellen.”

„Staat er dan geen straat of huisnummer op aangegeven?”

Dat zou nog zoo erg niet zijn; ik neem aan met den naam alleen een brief in mijn wijk te bezorgen.”

De heer Pitton keek over zijnen bril heen, vragend naar den man, die een klein, vierkant briefje in de hand hield.

„Wat hapert er dan aan dien brief?”

„Hij is naar een onbekend oord geadresseerd.”

„Zoo! waarheen dan?”

„Naar — den hemel.”

„Dat is zeker nogal heel onbekend; maar misschien zou dominee Hanke je wel terecht geholpen hebben, als je er mee naar de Suffolkstraat gegaan was.”

„Ik betwijfel het hard, mijnheer.”

„Wat Vikars, geloof je niet aan den hemel?”

„O jawel, maar alleen op Zon- en feestdagen. Door de week, ziet u, mijnheer de directeur, heb ik daar zoo geen tijd voor; dan heb ik al mijne gedachten bij mijn werk noodig.”

„Laat eens kijken — dien brief!”

De besteller trad nader en overhandigde zijnen chef den brief.

De heer Pitton las het adres. Het was maar kort: twee regels, maar zóó eigenaardig, dat zelfs de ernstige beambte glimlachen moest.

„Een prachtig adres!” riep hij vroolijk, het schrijven van alle kanten bekiijkend.

„Nietwaar, mijnheer!”

(Wordt vervolgd.)

DRIF WENSCHEN.

Wat zal ik van mijn reis je medebrengen,
Als 'k weerkeer van het land ver over zee,
Zeg mij slechts beurtlings, wat je wel zoudt wenschen,
En 'k breng hetgeen ge wenscht je gaarne meê."

Zoo sprak een zeekaptefn tot vrouw en kind'ren,
Terwijl hij afscheid van de zijnen nam;
Hij trachtte aldus het drietal af te leiden
Waar 't droeve oogenblik van 't scheiden kwam.

"Een hobbelpaard papa, dat zou ik wenschen",
Sprak Willem en hij lachte van plezier;
"Een vos papa, met witten staart en manen,
Of zwarten bles, een wild en moedig dier".

"Voor mij papa, een pop, met zwarte krullen
En als het kan een ledikant er bij,
Want Anna houdt zooveel van mooie poppen
Bijna zooveel als papa houdt van mij".

't Werd eensklaps stil, terwijl de jonge moeder
Haar scheidend' echtvriend, overmand door smart,
Voor 't laatst omhelsde en haar lippen spraken:
"Breng mij terug je trouw en edel hart".

L. JUNIUS.

ONTSLAG.

Ouderling Uffo Uffens is eervol ontslagen van zijne werkzaamheden in deze zending, met vergunning om naar Amerika te gaan zoodra het hem voegt.

VERPLAATSING.

Ouderling Henry Noorda is van de Rotterdamsche naar de Arnhemsche Conferentie verplaatst.

I N H O U D:

Een boodschap van den Heere	Blz. 113	Een wonderlijke Brief	Blz. 127
Joseph Smith als Natuurkundige	" 117	Drie Wenschen	" 128
Wie wil, wordt zalig	" 120	Ontslag	" 128
Reinheid	" 121	Verplaatsing	" 128

Uitgave van WILLARD T. CANNON, Boezemsingel 116, Rotterdam.
Verkrijgbaar in alle vertakkingen der Zending in Nederland.

Abonnementsprijs per jaar:

Nederland f 1.80, België fr. 4.50, Amerika \$ 1.00.

Per exemplaar 10 cent.